

Pozemkové spoločenstvo bývalých urbarialistov v Liptovskom Trnenci – správa OLH na RZ dňa 13.4.2019 o hospodárení v roku 2018 .

Vážení prítomní !

Rok 2018 bol druhým rokom platnosti **Programu starostlivosti o les /PSL/** vypracovaným pre roky 2017-2026. Tento základný dokument pre vlastníka lesa /predtým nazývaný LHP/ vypracovala poverená firma Slovenská lesnícka spoločnosť, a.s., so sídlom v Banskej Bystrici a schválený mal byť v septembri 2017. **Okresný úrad Žilina, Odbor opravných prostriedkov, Referát lesného hospodárstva, vydal dňa 4.4.2018 Rozhodnutie, ktorým bol schválený návrh PSL pre náš lesný celok Liptovský Mikuláš 1. Právoplatnosť toto rozhodnutie nadobudlo dňa 18.9.2018, teda 21 mesiacov po jeho praktickom začiatku, a predseda PSBU ho mohol fyzicky prevziať až 2.11.2018. Ako ste počuli v jeho správe, pre prácu PSBU stav bez PSL priniesol celý rad problémov.**

Hospodárenie v lesoch

Hoci vetrová kalamita Žofia spôsobila škody v lesoch vášho PS ešte v máji 2014 /t.j. pred 5 rokmi/, stále ju pripomíname ako príčinu dnešných problémov. Po každej vetrovej kalamite zákonite v rámci prírodných procesov nasleduje v smrečinách premnoženie podkôrneho hmyzu a PSBU drevo napadnuté podkôrníkmi spracováva nepretržite od roku 2014 a je veľký predpoklad, že ťažba suchárov bude pokračovať aj v roku 2019 !!! Predaj takto poškodeného dreva zákonite prináša vlastníkovi lesa vysoké finančné straty.

Vlastné hospodárenie v lesoch sa riadi podľa Zákona o lesoch č. 326/2005 Z. z., v znení neskorších predpisov, ako aj ďalších právnych noriem, ktoré ovplyvňujú hospodárenie /oi. hlavne zákon o ochrane prírody č.543/2002 Z.z /. Ide o činnosť zameranú na pestovanie lesa, ochranu lesa a osobitnú činnosť potrebnú na zabezpečenie trvale udržateľnej funkcie lesov.

Po každej ťažbe vzniká v lesnom poraste holina, ktorú PS musí vyčistiť a v zákonnej lehote zalesniť. Starostlivosťou v ďalších rokoch o vysadené mladé kultúry sa vlastníka lesa snaží dopestovať štádium zabezpečeného mladého lesného porastu. Pritom hovoríme len o období prvých 8-10 rokov po ťažbe, ktoré sú mimoriadne finančne náročné. Nasleduje výchova mladín, ktorá je taktiež stratová, a to až do veku cca 50 rokov. Vypestovanie dospelého lesa v našich podmienkach trvá 80 – 100 rokov.

Týchto pár podrobností som si dovoľil pripomenúť aby ste aspoň vy ako prítomní vlastníci mali predstavu, koľko povinností musí vaše PS splniť pri obhospodarovaní lesa. Preto sa treba rázne postaviť proti aktivitám niektorých mimovládnych združení /dokonca s podporou MŽP /, ktoré sa prezentujú „zaručenými“ informáciami o úbytku lesov na Slovensku, zlom hospodárení v NP a volajú po obmedzení vašich vlastníckych práv.

PSBU pri hospodárení v lesoch musí dodržiavať **Program starostlivosti o les /PSL/** Za jeho plnenie zodpovedá spoločenstvo prostredníctvom výboru v spolupráci s odborným lesným hospodárom. OLH riadi činnosť v lese po odbornej stránke a všetky vykonané práce zapisuje do LHE. V tomto PS je OLH taktiež odborne spôsobilou osobou pre pestovanie sadbového materiálu v lesnej škôlke.

Dôkazom toho, že PSBU hospodári vo vlastných lesoch zodpovedným spôsobom je skutočnosť, že od roku 2009 je **držiteľom certifikátu trvalo udržateľného obhospodarovania lesov PEFC** /s platnosťou do 19. 10. 2022 /.

Lesné porasty:

Podľa nového PSL PSBU vlastní **lesné pozemky /LPF/ o výmere 959,64 ha**, v tom sú zahrnuté lesné porasty 937,12 ha a neporastová plocha 22,52 ha. Došlo k zvýšeniu výmery lesných porastov o plochu zalesnenú cez projekt financovaný z eurofondov.

Rozdelenie podľa katastrálnych území : k.ú. L. Trnovec 921,97 ha

k.ú. L. Matiašovce 15,15 ha.

Rozdelenie podľa stupňov ochrany prírody : 1.SOP - 7,94 ha - 0,85% výmery

2.SOP - 229,29 ha - 24,47%

3.SOP - 19,90 ha - 2,12%

4.SOP - 0 ha

5.SOP - 679,99 ha - 72,56%.

PSBU hospodári v lesných porastoch len v 1.-3.SOP - na výmere 257,13 ha – 27,4% !!!

Teraz podrobnejšie k jednotlivým prácam vykonaným v rok u 2018 - vid' priložené tabuľky!

Ťažbové práce

Ťažba v roku 2018 v lesoch PSBU predstavovala objem **55 418 m3** .

Toto ohromujúce číslo treba však rozčleniť a to nasledovne:

47 336 m3 – drevo napadnuté podkôrnym hmyzom /sucháre/, ktoré sa nachádza v lesných porastoch v NPR Suchá dolina /5.stupeň OP /, **zostane tam** a je zaevidované ako **ťažba náhodná nevykonaná**. Ide o prírastok suchárov od začiatku platnosti PSL, teda **za roky 2017 – 2018** a PSBU bude žiadať za tento objem dreva finančnú náhradu.

7 988 m3 - **drevo vyťažené v lesných porastoch mimo NPR**, ktoré PSBU mohlo predať. Tento objem tvorila drevná hmota z **ťažby suchárov v Hájoch a na Hrachovisku** prakticky počas celého roka. **Z tejto náhodnej vykonanej ťažby vznikla holina 18,97 ha.**

94 m3 - bolo vyťažené na tzv. **bielych plochách** – išlo sucháre **na pozemkoch mimo lesa** /povolené rozhodnutím OÚ L. Mikuláš, odborom starostlivosti o ŽP- pozemky v 3.SOP/ .

V LHE bola zaevidovaná len ťažba v lesných porastoch v objeme 55 324 m3.

V PSL plán ťažby na celú obdobia 10 rokov predpisuje vyťažiť **14 994 m3**.

Celková ťažba po dvoch rokoch platnosti PSL je podľa LHE vo výške 61 632 m3, čo predstavuje z plánu 411 %, pričom 100 % je ťažba náhodná. V samotných lesných porastoch mimo NPR bolo vyťažených 14 296 m3, čo prakticky znamená koniec úmyselných rubných ťažieb počas celej doby platnosti PSL!!! Možno bude len pokračovať v spracovaní náhodných ťažieb v prípade ich vzniku alebo vykonať prebierky plánované v PSL /po udelení výnimky v zmysle zákona o lesoch/.

Pre rok 2019 platí reálna hrozba, že v dôsledku šírenia podkôrneho hmyzu budeme nútení v náhodnej ťažbe pokračovať /+ nové škody po vetre 9.-10.marca 2019/.

Pestovné práce

- ✓ umelá obnova lesa – jarný plán zalesňovania - na ploche 18,38 ha vysadiť 73 450 ks sadeníc
- ✓ **skutočnosť 29,99 ha pri počte sadeníc 121 650 ks** - zalesnené bolo na jar – 87 050 ks sadeníc a v jeseni – 34 600 ks sadeníc
- ✓ príprava plôch pre zalesňovanie – uhadzovanie haluziny na ploche : **13,05 ha**
- ✓ vyžínanie buriny okolo sadeníc na ploche **209,52 ha**, vykonané boli dva zásahy v roku
- ✓ ochrana sadeníc proti ohryzu lesnou zverou na ploche **112,94 ha** sa vykonávala chemickým prípravkom Cervakol Extra a RPZ
- ✓ prerezávky **0 ha /nevykonané pre neplatný PSL/**
- ✓ výsek krov a nežiadúcich drevín na ploche **11,00 ha**
- ✓ chemický postrek mladých kultúr proti škodcovi zvanému tvrdoň smrekový /Hylobius/, ktorý poškodzuje malé sadenice bol vykonaný na ploche **21,50 ha**.

Ochrana lesa proti podkôrnemu hmyzu

Pozemkové spoločenstvo zabezpečovalo prevádzku feromónových lapačov v počte 46 ks, OLH pravidelne vykonával monitoring.

Ďalších 15 ks feromónových lapačov prevádzkovala na vlastné náklady ŠOP v rámci projektu na ochranu lesa v 100 m ochrannom pásme okolo NPR .

V rámci protikôrovcových opatrení haluzinu a časť odpadu po ťažbe vyvážame na skládky, kde je následne táto hmota zoštípkovaná. V tejto činnosti by sme chceli pokračovať aj v roku 2019.

Práce v lesnej škôlke

Lesná škôlka bola zriadená v roku 1961 v lokalite Terianka, výmera 0,50 ha, úžitková plocha 0,38 ha, nadmorská výška 820 m n m. V súčasnosti sa využíva cca 2/3 produkčnej plochy pre pestovanie sadeníc. Ostatná plocha sa osieva pre zelené hnojivo. Pestujeme len sadenice smreka.

V roku 2018 boli nasledovné stavy sadeníc:

K 1.1.2018 zásoba 195 050 ks sadeníc.

V jarnom období vlastná spotreba 32 800 ks sadeníc, predaj 250 ks a doplnenie škôlkovaním 30 000 ks semenáčkov. V jeseni sme predali 18 150 ks a pre vlastnú potrebu bolo použité 15 950 ks sadeníc.

Celkový stav k 31. 12. 2018 – 157 900 ks sadeníc.

Zabezpečenie prác v lese

Ťažbu dreva, približovanie dreva na odvozné miesto a hlavné pestovné práce zabezpečujeme výlučne dodávateľsky – cez živnostníka pána Vladimíra Jaňáka , ako bolo odsúhlasené na výbore PS.

Práce v škôlke a pomocné práce v lese sme zabezpečovali našimi dohodármi.

Brigádnicke nám v lese pomáhajú každoročne členovia PZ Ostrô – v roku 2018 odpracovali v rámci zmluvnej bezplatnej brigády 133 hod. **Za prvých 5 rokov zmluvy o prenájme poľovného revíru takto odpracovali pre PSBU spolu 1 215 hodín.**

Protipožiarna ochrana

Funkciu protipožiarného technika na zmluvnom základe zabezpečuje firma Gajos cez svojho pracovníka Ing. Petrana. Vykonáva periodické školenia pre pracovníkov spoločenstva a členov štatutárnych orgánov, zabezpečuje aktualizáciu protipožiarnej dokumentácie, kontroluje dodržiavanie protipožiarnych opatrení a protipožiarnych prostriedkov.

Ochranné a protipožiarné služby počas dní pracovného pokoja od jarných do jesenných mesiacov vykonávajú členovia výboru, dozornej rady a niektorí ďalší dobrovoľníci podľa rozpisu, a taktiež členovia PZ Ostrô.

Členovia DHZ L. Trnovec zabezpečujú pravidelnú starostlivosť o vodné zdroje v lesných porastoch, v čase zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru a v čase sucha vykonávajú pravidelný monitoring a zásobujú lesnú škôlku dodávkami vody na zavlažovanie.

Lesná stráž

Funkciu člena lesnej stráže vykonáva člen spoločenstva Ing. Ján Mražík.

Všetkým uvedeným patrí vďaka nielen moja ale aj celého PSBU, nakoľko svojou prácou zveľaďujú, udržujú a ochraňujú majetok pozemkového spoločenstva !!!

Kontroly vykonané 2018:

Dňa 25.10.2018 PSBU absolvovalo každoročnú kontrolu z NLC Zvolen, štátnej odbornej kontroly v oblasti produkcie LRM. Predmetom kontroly boli doklady na príjem a výdaj sadbového materiálu ako aj kontrola pestovania a zdravotného stavu sadeníc. V „Zázname o kontrole pestovateľa sadbového materiálu“ sa uvádza výsledok kontroly - bez zistených nedostatkov.

Náklady a výnosy hlavných položiek

Predaj dreva - zhodnotenie drevnej hmoty na OM /100,00% celé dĺžky/.

Priemerné ceny v priebehu roka 2018:

1.Q/2018:	40,12 EUR/ m ³	2.Q/2018:	41,84 EUR/ m ³
3.Q/2018:	36,79 EUR/ m ³	4.Q/2018:	35,18 EUR/ m ³

Celkové tržby za drevo : 334 223,17 EUR.

Priemerná cena dreva váženým priemerom dosiahla **38,75 EUR/m³** /surové kmene v celých dĺžkach – t.j. aj s palivom a hnilobou/. Cena oproti roku poklesla o 2,23 EUR/m³ /5%/. Hlavná príčina poklesu – celý rok ťažba len suchárov, pretlak suchárov na trhu a s tým súvisiaci výrazný pokles ceny.

Pozn. V týchto tržbách nie je započítané finančné odškodnenie za znehodnotenú drevo pri hniezde orla skalného, ktoré si bude PSBU žiadať v roku 2019.

Ťažba dreva – celkové náklady predstavujú 120 689,89 EUR

Priemerné náklady na ťažbu dreva : **14,93 EUR /m³**.

Napriek ťažbe v odľahlejších lokalitách pri ťažbe došlo k zníženiu priemernej ceny o 0,04 EUR/m³.

Rezervy na pestovnú činnosť v roku 2018

Čerpanie jednotlivých rezerv podľa rokov - podrobne v priložených tabuľkách!!!

PSBU - spolu rezervy na pestovnú činnosť :

stav k 1.1.2018	443 505,76 EUR
čerpanie 2018	98 922,44 EUR
nová rezerva	0,00 EUR
stav k 31.12.2018	344 583,32 EUR

Ostatné

1. preplatenie nákladov na základe projektu „Návrh opatrení na ochranu lesa“ v ochrannom pásme 100m okolo NPR Suchá dolina – informácia v správe predsedu PS.

2. nové Rozhodnutie Okresného úradu, odboru starostlivosti o ŽP, o obmedzení hospodárenia v lese v pásme 500 v okolí hniezda orla skalného – **predĺženie do 31.1.2024.**

Záver

Údaje o hospodárení v roku 2018 – v priložených tabuľkách.

Osobitná pozornosť – porovnanie výsledkov 2014-2018.

Ďakujem za pozornosť.

V Liptovskom Trnenci dňa 13.4.2019

Ing. Štefan Čajka - OLH

